

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 17988

Tarih : 15.05.2026

44829

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri ERSOY* tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük 'ün 96'ncı ve 99'uncu Maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Onur DÜŞÜNMEZ
Hakkari Milletvekili

Anadil, bir toplumun hafızası, kimliği ve varoluşunun temel taşıdır. Türkiye'de milyonlarca yurttaşın anadili olan Kürtçe (Kurmancî ve Kirmanckî), kültürel mirasın korunması ve toplumsal barışın tesisi açısından kilit bir role sahiptir. Ancak bugün Kürtçe; sanatsal etkinlik yasakları, kamusal hizmetlerdeki eksiklikler ve kurumsal temsiliyetin yokluğu ile karşı karşıyadır. Kültürel çoğulculuk ilkesi gereği, bir halkın dilini yok saymak o halkın iradesini ve kültürel varlığını yok saymaktır. Demokratik bir çözümün yolu, Kürtçenin her türlü ayrımcılıktan arındırılarak eğitimden sanata, ulaşımdan turizme kadar hayatın her alanında özgürce ve eşit bir şekilde temsil edilmesinden geçmektedir.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınızın, yok olma tehlikesi altındaki diller ve lehçeler (özellikle Kirmanckî/Zazakî) başta olmak üzere, Kürtçenin korunması ve geliştirilmesine yönelik orta ve uzun vadeli bir "Kültürel Haklar Strateji Belgesi" bulunmakta mıdır?
2. Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen kitap alımları ve yayın teşviklerinde, Kürtçe eserlerin payı nedir? Son 5 yılda basılan veya desteklenen eserlerin kaç tane Kürtçedir ve bu alan için ayrılan bütçe toplam bütçenin yüzde kaçına tekabül etmektedir?
3. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü bünyesinde neden düzenli bir Kürtçe oyun programı bulunmamaktadır? Repertuvara Kürtçe oyunların dahil edilmesi ve bu dilde uzmanlaşmış sanatçıların kadroya alınması yönünde bir çalışmanız var mıdır?
4. Son 10 yıl içerisinde Türkiye’de alınan ISBN ve ISSN numaralarına göre; Kürtçe, Türkçe ve diğer dillerdeki yayınların sayısal dağılımı nedir? Kürtçe yayıncılığın önündeki idari ve ekonomik engelleri kaldırmak adına bir girişiminiz olacak mıdır?
5. "Eşit yurttaşlık" ilkesi gereği; havalimanları, tren garları ve şehirlerarası toplu ulaşım araçlarında Kürtçe sesli ikaz ve yönlendirme sistemlerinin kurulması için ilgili bakanlıklarla koordineli bir çalışmanız mevcut mudur?
6. Kültür ve Turizm Bakanlığı İletişim Merkezi (Alo 176) üzerinden pek çok dilde hizmet sunulurken, milyonlarca vergi mükellefi Kürt yurttaşın kendi anadilinde hizmet alamamasının yasal ve etik gerekçesi nedir? Kürtçe dil seçeneği sisteme ne zaman dahil edilecektir?
7. Turist Rehberliği Meslek Kanunu ve ilgili yönetmelikler çerçevesinde, Kürtçe dilinde rehberlik kokartı alan kaç profesyonel turist rehberi bulunmaktadır? Bu alandaki dil sınavlarının açılmamasının sebebi nedir?
8. Valilikler ve Kaymakamlıklar tarafından son yıllarda artış gösteren "Kürtçe konser ve tiyatro" yasaklamalarına karşı, Bakanlığınızın sanatın özgürlüğü ve kültürel hakların korunması kapsamında bir müdahalesi veya görüşü olmuş mudur?